

Міністерство освіти і науки України
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра аналітичної економіки та природокористування

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Гаврилюк С.В. _____
«_____» _____ 20__ р.

Економічна теорія

Програма

нормативної навчальної дисципліни
підготовки бакалавра напрямів підготовки
6.140101 «готельно-ресторанна справа», 6.140103 «туризм»

Луцьк – 2016

Програма навчальної дисципліни «Економічна теорія» для студентів 2 курсу напрямів підготовки 6.140101 «готельно-ресторанна справа», 6.140103 «туризм». – 27 серпня 2016 року. – 12 с.

Розробники:

к.е.н., доцент кафедри аналітичної економіки
та природокористування _____ **Матвійчук Н.М.**

к.е.н., доцент кафедри аналітичної економіки
та природокористування _____ **Єлісєєва Л.В.**

Рецензент:

д.е.н., проф., завідувач кафедри аналітичної економіки
та природокористування _____ **Стрішенець О. М.**

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри аналітичної економіки та природокористування

протокол № 1 від 29 серпня 2016 р.

Завідувач кафедри: _____ (Стрішенець О.М.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету економіки та управління

протокол № _____ від _____ 2016 р.

Голова науково-методичної
комісії факультету _____ (Бегун С.І.)

**Програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною радою університету**

протокол № _____ від _____ 2016 р.

Вступ

Програма навчальної дисципліни “Економічна теорія” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів напрямів підготовки “Готельно-ресторання справа» та «Туризм».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є проблеми ефективності використання суспільством обмежених виробничих ресурсів і шляхів досягнення максимально ефективних результатів у задоволенні невпинно зростаючих людських потреб.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна “Економічна теорія” є методологічною основою для всіх економічних наук: “Макроекономіка”, “Мікроекономіка”, “Економіка підприємства”, “Маркетинг”, “Фінанси підприємств”, “Державні фінанси” та ін.

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів:**

1. Загальні засади економічного розвитку.
2. Теоретичні основи мікроекономіки.
3. Загальні основи макроекономічних явищ та процесів.
4. Теоретичні основи макроекономічної політики та рівноваги відкритої макроекономічної системи.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є комплексне вивчення економічних категорій та процесів, закономірностей функціонування економічних систем, поведінки господарюючих суб'єктів в ринкових умовах, ґрунтовне пізнання проблем ефективності використання суспільством обмежених виробничих ресурсів і шляхів досягнення максимально ефективних результатів у задоволенні невпинно зростаючих людських потреб.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни “Економічна теорія” є:

- володіти категоріальним апаратом та методологією дослідження;
- науково обґрунтувати загальні основи економічного життя суспільства;
- сформулювати адекватні уявлення про суть економічних явищ і їх взаємозв'язки;
- вивчити механізм дії економічних законів і їх використання людьми у процесі господарської діяльності;
- визначити суттєві риси та особливості розвитку економічних систем;
- з'ясувати роль економічної теорії у розробці шляхів формування соціально-орієнтованої економічної системи суспільства;
- сформулювати культуру економічного мислення
- навчити практично застосовувати здобуті знання, приймати оптимальні господарські рішення в умовах обмежених виробничих ресурсів з метою задоволення потреб індивіда та суспільства на мікро- та макрорівні;

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- економічні категорії та економічні закони;
- закономірності та особливості функціонування економічних систем;
- загальні основи суспільного виробництва і закономірності його розвитку;
- термінологію і основні методи економічного аналізу на мікро- та макрорівні;
- проблеми економіки, закономірності її розвитку, суперечності, методи регулювання;
- принципи раціонального поведіння господарських суб'єктів на ринку;
- економічні основи функціонування та розвитку світового господарства.

вміти :

- використовувати знання про економічні категорії і закони для аналізу основних економічних явищ та процесів в світі, країні, регіоні;
- застосовувати методи економічного аналізу при дослідженні економічних процесів та явищ;
- аналізувати особливості розвитку та становлення економічних відносин між людьми у процесі господарської діяльності.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 270 годин / 9 кредитів ECTS.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні засади економічного розвитку

Тема 1. Економічна теорія як наука

Економіка як складова теорії та практики в суспільстві. Еволюція предмету та основні школи економічної теорії. Категорії, закони та функції економічної теорії. Структура й методи економічної науки.

Тема 2. Економічна система та відносини власності

Сутність та структура економічної системи. Типи, види й моделі економічних систем. Економічний зміст відносин власності. Типи, види і форми власності.

Тема 3. Економічні потреби суспільства та їх зв'язок з виробництвом

Економічні потреби та інтереси як рушійні сили господарської діяльності. Суспільне виробництво: суть та основні форми. Основні фактори виробництва. Проблема економічного вибору. Крива виробничих можливостей.

Тема 4. Товарне виробництво як основа ринкової економіки

Ринок: суть та умови функціонування. Етапи формування ринку. Структура ринку. Функції ринку. Інфраструктура ринку. Товар і його властивості. Альтернативні теорії вартості.

Тема 5. Гроші та грошова система

Еволюція грошей. Функції грошей. Види грошей. Грошова маса та грошові агрегати. Грошовий обіг та його закони. Грошова система: суть, структура і типи.

Змістовий модуль 2. Теоретичні основи мікроекономіки

Тема 6. Основи мікроекономічного аналізу

Мікроекономічні суб'єкти та їх поведінка. Попит і пропозиція: сутність, закони та фактори. Ринкова рівновага, її зміни та відхилення. Еластичність попиту і пропозиції.

Тема 7. Теорія граничної корисності і поведінки споживача

Показники корисності і перший закон Госсена. Сутність економічної корисності, загальна і гранична корисність. Функції корисності. Функція корисності і бюджетна лінія. Лінія нульового надлишку та другий закон Госсена.

Тема 8. Теорія поведінки споживача: ординалістський підхід

Вибір, уподобання, аксіоми уподобань. Основи вибору споживача. Крива байдужості, гранична норма заміщення. Властивості кривої байдужості. Перехід на інший рівень задоволення потреб: карта байдужості. Бюджетна лінія та вибір споживача. Бюджетні обмеження, рівняння бюджетної лінії.

Тема 9. Аналіз поведінки споживача

Реакція споживача на зміни цін. Ефект заміщення та ефект доходу для якісних товарів. Дж. Хікс і Е. Слуцький щодо ефекту зміни ціни. Крива „дохід-споживання” для якісних і менш якісних товарів. Криві Енгеля для якісних, менш якісних та агрегованої групи благ.

Тема 10. Підприємництво в ринковій економіці

Підприємництво, його суть, основні принципи та функції. Організаційні форми підприємств, їх переваги та обмеження: одноосібне підприємство, партнерство (товариство), корпорація. Види підприємств за розміром та формою власності. Об'єднання підприємств у ринковій економіці.

Тема 11. Варіації факторів виробництва та оптимум виробника

Виробництво з одним змінним ресурсом (фактором). Виробництво і фактори виробництва. Правило мінімізації витрат. Вибір виробничої технології. Ізокванта. Зони технічного (технологічного) заміщення. Рівновага виробника. Шлях розвитку та економія від масштабу.

Тема 12. Доходи і витрати підприємства

Сутність витрат виробництва. Бухгалтерський підхід до витрат. Економічний підхід до витрат підприємства. Витрати виробництва у короткостроковому періоді. Собівартість продукції: види та шляхи зниження. Дохід підприємства: загальний, середній, граничний. Прибуток і його економічна природа. Норма прибутку (рентабельність) і чинники, що її визначають.

Тема 13. Ринок досконалої конкуренції

Поведінка підприємства на ринку чистої конкуренції в короткостроковому періоді. Конкурентне підприємство в довгостроковому періоді. Нормальний прибуток: умови максимізації. Механізм функціонування підприємства в довгостроковому періоді. Ефективність ринку чистої конкуренції. Умови досягнення економічної ефективності та ринок чистої конкуренції. Недоліки ринку.

Тема 14. Чиста монополія

Види і характеристика чистої монополії. Бар'єри для входження в галузь. Вибір ціни та обсягу виробництва чистим монополістом. Спадний характер попиту та ціноутворення чистого монополіста. Цінова дискримінація за умов чистої монополії. Державне регулювання ціноутворення природних монополістів.

Тема 15. Олігополія та монополістична конкуренція

Характеристика ринку олігополії. Основні риси і види олігополії. Концентрація виробництва та показники вимірювання її рівня. Моделі некооперативної поведінки на ринку олігополії. Кооперативна поведінка на ринку олігополії та антимонопольне регулювання діяльності підприємств. Картель та таємна змова. Антимонопольні закони розвинутих країн. Антимонопольне регулювання підприємств в Україні.

Характеристика ринку монополістичної конкуренції. Форми диференціації товару. Умови створення нових підприємств та деякі фінансові бар'єри. Підприємство на ринку монополістичної конкуренції в коротко- і довгостроковому періоді. Форми нецінової конкуренції на ринку. Ефективність реклами.

Тема 16. Ринок ресурсів. Ринок праці

Фактори, що визначають формування попиту на ресурс та показники, які їх відображають. Фактори зміни попиту та цінової еластичності попиту на ресурс. Фактори, що спричиняють зміни величини попиту та попиту на ресурс. Сутність цінової

еластичності попиту на ресурс та її види. Фактори зміни цінової еластичності попиту на ресурс.

Характер кривої пропозиції праці. Ставка зарплати та її види. Ефект заміщення та ефект доходу. Ринкова крива пропозиції праці. Конкурентний ринок праці та ставка зарплати. Монопсонія та ставка зарплати. Граничні витрати праці та ставка зарплати.

Тема 17. Ринки капіталу та землі

Капітал як матеріальна основа підприємницької діяльності. Властивості і види капіталу. Основний та оборотний капітал. Фізичне та моральне зношування основного капіталу. Амортизація. Активна і пасивна частина основного капіталу. Форми капіталу (виробнича, товарна, грошова), його кругообіг та оборот. Відсоток та фактори його зміни. Дисконтування. Номінальна і реальна відсоткова ставка. Особливості ринку землі. Попит на землю та її пропозиція. Земельна рента та її види: диференційована, абсолютна й монопольна.

Тема 18. Загальна рівновага та економіка добробуту

Аналіз загальної рівноваги. Ринки супутніх товарів, ефект зворотного зв'язку. Модель загальної рівноваги на конкурентних ринках. Умови ефективного розміщення ресурсів. Ефективність та рівновага в економіці обміну. Сутність економіки обміну. Парето ефективний розподіл благ. Ефективність у виробництві. Гранична норма технологічного заміщення. Критерії оцінки добробуту. Суть теорії добробуту.

Тема 19. Інституціональні аспекти ринкового господарства

Права власності та трансакційні витрати: сутність, види. Роль держави в ринковій економіці. Суть екстерналій (зовнішніх ефектів) та їх вплив на ефективність. Визначення прав власності, теорема Коуза. Основи теорії суспільного вибору. Д. Б'юкенен та створення суспільних благ. Теорія „середнього” виборця. Створення громадських благ за умов представницької демократії.

Змістовий модуль 3. Загальні основи макроекономічних явищ та процесів

Тема 20. Макроекономіка як наука.

Місце макроекономіки в економічній науці. Об'єкт і предмет макроекономіки. Змішана економічна система як об'єкт макроекономіки. Моделі змішаної економіки. Макроекономіка та економічна політика. Історія розвитку макроекономічної науки. Економічна таблиця Кене як перша спроба макроекономічного моделювання. Макроекономічні ідеї класичної теорії. Кейнсіанська революція в макроекономіці. Неокейнсіанська та неокласична теорії.

Тема 21. Макроекономічна модель кругообігу ресурсів, продуктів і доходів.

Поняття потоку й запасу. Макроекономічний кругообіг в умовах ринку. Модель взаємодії між суб'єктами ринку. Аналіз потоків витрат, доходів та продуктів. Двосекторна модель кругообігу доходів і продуктів. Модель кругообігу закритої економіки за участю держави. Умови економічної рівноваги. Вплив зовнішньоекономічної діяльності на макроекономічний кругообіг. Поняття «витоків» та «ін'єкцій».

Тема 22. Система національних рахунків та її основні показники.

Система національних рахунків як нормативна база макроекономічного аналізу. Основні методологічні принципи системи національних рахунків. Показники СНР. Основні категорії СНР. Поняття валового внутрішнього продукту (ВВП). Методи розрахунку ВВП: виробничий, кінцевого використання, розподільчий. Валова та додана вартість. Сутність і розрахунки макроекономічних показників ВВП на душу населення. Валовий національний дохід. Валовий національний використовуваний дохід.

Тема 23. Макроекономічні показники в системі національних рахунків.

Номінальні та реальні макроекономічні показники. Темпи зростання та приросту ВВП. Похідні макроекономічні показники: ЧВП, ЧНД, НД, ОД, ВД. Національні заощадження. Особистий дохід. Використовуваний дохід. Національне багатство. Постійні та поточні ціни. Дефлятор ВВП. Індекси цін та їх недоліки. Методи коригування макроекономічних показників: інфлювання та дефлювання. Фактичний та потенційний обсяг національного виробництва. Чистий економічний добробут (ЧЕД). Нові макроекономічні показники: індекс людського розвитку, індекс економічної свободи, рівень глобалізації, рівень тінізації.

Тема 24. Циклічність як форма економічного розвитку.

Сутність та причини виникнення економічних циклів. Неокласичні моделі економічних коливань: модель реального економічного циклу, стохастична модель циклу. Класичний діловий (промисловий) цикл та характеристика його фаз: кризи, депресії, поживлення та підйому. Тренд. Графічне зображення класичного ділового циклу. Види циклів. Структурні кризи: види та особливості. Системна криза. Державне антициклічне регулювання.

Тема 25. Зайнятість та безробіття в національній економіці.

Безробіття як порушення макроекономічної рівноваги. Концепції зайнятості та їх еволюція. Теорії безробіття: класична, кейнсіанська, концепція природного безробіття М.Фрідмана. Економічно активне населення. Економічно неактивне населення (поза робочою силою). Форми зайнятості. Рівень зайнятості. Рівень безробіття. Основні види безробіття: фрикційне, структурне, циклічне. Природний рівень безробіття. Приховане безробіття та прихована зайнятість. Соціально-економічні наслідки безробіття. Зв'язок інфляції та безробіття. Крива А.Філіпса. Закон А.Оукена. Заходи держави, спрямовані на обмеження безробіття.

Тема 26. Інфляційний механізм

Інфляція. Монетарні та немонетарні теорії інфляції. Вимірювання інфляції: індекси та темп інфляції. Види інфляції. Соціально-економічні наслідки передбачуваної та непередбачуваної інфляції. Інфляційна спіраль. Інфляційний податок. Механізм антиінфляційної політики. Наслідки інфляції попиту та інфляції витрат. Основні напрями антиінфляційної політики: адаптивна та активна.

Тема 27. Товарний ринок

Сутність сукупного попиту та його відмінність від індивідуального попиту. Крива сукупного попиту. Сукупне пропонування. Нецінові фактори сукупного пропонування. Сукупний попит — сукупне пропонування як модель економічної рівноваги. Рівноважні

ціни та рівноважний рівень виробництва. Механізм досягнення рівноваги в економіці на окремих відрізках кривої сукупного пропонування.

Тема 28. Грошовий ринок. Попит на гроші.

Ринок грошей : зміст, об'єкти, суб'єкти, структура. Зміст, структура та вимір грошової маси. Ліквідність грошових засобів. Грошові агрегати. Власне гроші та майже гроші. Кейнсіанська, класична, неокласична, монетаристська модель попиту на гроші. Процентна ставка як ціна грошей. Реальна та номінальна процентна ставка. Рівноважна процентна ставка. Чинники, які визначають рівень процентної стави в економіці.

Тема 29. Пропозиція та рівновага на ринку грошей.

Грошова маса та грошова база. Банківські резерви та їх структура. Грошовий мультиплікатор: простий та повний. Коефіцієнт депонування. Коефіцієнт резервування. Пропозиція грошей трьома суб'єктами: Центральним банком, комерційними банками та небанківським сектором. Модель створення банками нових грошей. Рівновага грошового ринку: короткострокова та довгострокова.

Тема 30. Ринок праці.

Попит на працю: класичний і кейнсіанський підходи. Пропозиція праці. Рівновага на ринку праці. Рівновага ринку праці – повна зайнятість. Нерівновага на ринку праці – неповна або надлишкова зайнятість. Попит на працю (L^D) та фактори, що на нього впливають. Ціна попиту на працю. Пропозиція праці (L^S) та чинники, що її визначають. Ціна пропозиції праці. Умови рівноваги на ринку робочої сили ($L^D=L^S$). Ринок праці. Попит і пропонування на ринку праці. Заробітна плата як ціна робочої сили.

Тема 31. Споживання, заощадження та інвестиційні витрати.

Загальна характеристика споживання та заощадження. Споживання як функція доходу після сплати податків. Фактори, що визначають рівень споживання та заощадження. Недоходні фактори споживання та заощадження. Заощадження як функція доходу після оподаткування. Автономне споживання та чинники, що його визначають. Середня схильність до споживання та середня схильність до заощадження. Гранична схильність до споживання та гранична схильність до заощаджень. Графіки функцій споживання та заощадження. Економічний зміст та види інвестицій. Очікувана норма чистого прибутку та процентна ставка як основні фактори інвестиційного попиту. Взаємозв'язок між інвестиціями та заощадженнями. Мультиплікатор інвестицій: сутність та методи виміру.

Тема 32. Сукупні витрати й ВВП.

Витратні моделі економічної рівноваги. Метод “витрати — випуск”. Графічна модель “витрати — випуск”. Метод “вилучення — ін'єкції” та його графічне відображення. Сутність простого мультиплікатора витрат. Математична інтерпретація мультиплікатора витрат. Рівноважний ВВП в умовах неповної та повної зайнятості. Рецесійний розрив як наслідок дефіциту сукупних витрат. Інфляційний розрив як наслідок надмірних сукупних витрат.

Змістовий модуль 4. Теоретичні основи макроекономічної політики та рівноваги відкритої макроекономічної системи

Тема 33. Держава в системі макроекономічного регулювання.

Обмеження ринкового механізму та необхідність державного втручання в економіку. Основні економічні функції держави. Класична теорія макроекономічного регулювання. Основні положення кейнсіанської теорії. Альтернативні теорії макроекономічного регулювання. Монетаристський механізм регулювання економіки. Теорія адаптивних та раціональних очікувань. Теорія економіки пропонування. Види, цілі та інструменти макроекономічної політики. Засоби економічної політики. Суперечність цілей макроекономічної політики та проблема її координації.

Тема 34. Монетарна політика.

Грошово-кредитна система: суть, структура, типи. Кредитна система та механізм її дії. Центральні і комерційні банки. Інструменти впливу Центрального банку на пропозицію грошей. Засоби прямого та опосередкованого впливу грошово-кредитної політики. Емісійна політика держави. Операції на відкритому ринку. Політика облікової ставки. Політика обов'язкових банківських резервів. Політика „дорогих” та „дешевих” грошей.

Тема 35. Фіскальна політика та бюджетний дефіцит.

Бюджетна система. Державний бюджет та його види. Джерела надходжень до державного бюджету. Збалансований, дефіцитний та профіцитний державний бюджет. Причини, що зумовлюють бюджетний дефіцит. Методи фінансування дефіциту державного бюджету. Державний борг: сутність, причини, види. Управління державним боргом. Податкова система та її структура. Податки та їх функції. Фіскальна політика, її зміст та функції. Види фіскальної політики. Крива Лаффера та можливість її практичного застосування.

Тема 36. Модель IS-LM у закритій економіці.

Національний ринок, його зміст, структура, об'єкти, суб'єкти. Загальна економічна рівновага. Модель IS (“інвестиції – заощадження”) – модель рівноваги на ринку благ у короткостроковому періоді. Модель LM (“ліквідність - гроші”) Дж.Хансена. Взаємодія грошового ринку з ринком благ - модель Дж.Хікса IS-LM. Модель Хікса – Хансена – модель рівноваги ринків товарів, грошей та праці. Вплив фіскальної політики на модель IS-LM. Вплив монетарної політики на модель Хікса-Хансена. Взаємодія фіскальної та монетарної політики у моделі IS-LM.

Тема 38. Соціальна політика та розподіл доходів у суспільстві.

Доходи населення: джерела та структура. Розподіл доходів: первинний і вторинний. Проблеми нерівності в розподілі доходів. Крива Лоренца. Коефіцієнт Джині. Фактори самозахисту та зовнішнього соціального захисту населення. Держава як суб'єкт соціального захисту населення. Межа бідності: абсолютна та відносна. Державні інструменти соціального захисту населення: програми соціального забезпечення, програми державної допомоги.

Тема 39. Міжнародна торгівля.

Міжнародна торгівля: суб'єкти, функції. Теорії міжнародної торгівлі. Державне регулювання зовнішньо-економічної діяльності. Протекціонізм і вільна торгівля. Митні

та немитні засоби регулювання зовнішньої торгівлі. Платіжний баланс. Структура платіжного балансу. Баланс поточних операцій. Баланс руху капіталів. Операції балансування. Регулювання платіжного балансу.

Тема 40. Обмінні курси та валютна політика.

Валюта. Види валют: конвертована, неконвертована, частково конвертована. Валютний курс. Види валютного курсу: номінальний, реальний. Гнучкий валютний курс. Фіксований валютний курс. Котирування валюти. Пряме й непряме котирування національної валюти. Паритет купівельної спроможності валюти. Зв'язок між валютним курсом і платіжним балансом. Міжнародні системи валютного курсу. Особливості валютної політики Центрального банку. СПЗ. Валютні резерви. Валютні режими та державне регулювання валютного курсу.

Тема 41. Моделі загальної макроекономічної рівноваги у відкритій економічній системі.

Фактори, що впливають на ефективність економічної політики у відкритій економіці. Відкрита економіка (мала та велика). Відплив капіталу з країни. Торговельна політика, чистий експорт і ВВП. Модель Манделла-Флемінга як теорія сукупного попиту у відкритій економіці. Стимулююча зовнішньоторговельна, монетарна, фіскальна політика у відкритій економіці за фіксованого та плаваючого курсів валют.

Тема 42. Економічне зростання.

Макроекономічний зміст економічного зростання. Типи економічного зростання: екстенсивне та інтенсивне зростання економіки. Джерела економічного зростання: приросту праці, приросту капіталу, технічних нововведень. Фактори, що визначають економічне зростання. Темп економічного зростання. Межі економічного зростання та його державне регулювання.

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Формою підсумкового контролю успішності навчання є залік в першому семестрі та екзамен в другому.

Методичне забезпечення

1. Бобох Н. М. Методичні вказівки до семінарських занять з дисципліни “Основи економічних теорій” для студентів неекономічних спеціальностей денної форми навчання // Н. М. Бобох. – Луцьк: ВНУ імені Лесі Українки, 2012. – 26 с.

2. Тестові завдання для підсумкового контролю знань студентів денної форми навчання неекономічних напрямів підготовки з дисциплін «Економічна теорія» і «Основи економічних теорій» / упоряд. Стрішенець О. М. та ін. – Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2013. – 148 с.

Методи та засоби діагностики успішності навчання

В процесі вивчення дисципліни “Економічна теорія” використовуються наступні методи діагностики успішності навчання:

- поточне опитування;

- розв'язування тестових завдань;
- ділові ігри;
- залік, іспит.

Список джерел

1. Аналітична економія: Макроекономіка і мікроекономіка : [підручник] : у 2 кн. / С. М. Панчишин, П. І. Островерх, В. Б. Буняк. – Кн. 1 : Вступ до аналітичної економії. Макроекономіка. – К. : Знання, 2009. – 723 с.
2. Башнянин Г. І. Мікроекономічна теорія: [навч. посібник] / За ред. Башнянина Г. І. і Щедрої О. В. – Львів : Новий світ, 2007. – 640 с.
3. Безугла В. О., Постіл І. І. Мікроекономіка: [навч. посібник] / В.О. Безугла, І. І. Постіл. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 288 с.
4. Беляєв О. О. Політична економія : [навч. посібник] / О. О. Беляєв, А. С. Бебело. – К.: КНЕУ, 2001. – 328 с.
5. Вступ до економічної теорії. Курс лекцій. Частина 1. / З. Ватаманюк, С. Панчишин. – Львів : Новий світ-2000, 2005. – 352 с.
6. Гронтковська Г. Е., Косік А. Ф., Ряба О. І. Економічна теорія: [навч. посібник для сам. вивчення дисципліни] / Г. Е. Гронтковська, А. Ф. Косік, О. І. Ряба. – Рівне: НУВГП, 2010. – 370 с.
7. Економічна теорія : Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка : [навчальний посібник] / Білецька Л. В., Білецький Л. В., Савич В. І. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 652 с.
8. Економічна теорія: [підручник] / За ред. В.М. Тарасевича. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 784 с.
9. Економічна теорія: макро– і мікроекономіка: [підручник] / За ред. З. Ватаманюка та С. Панчишина. – К.: Альтернативи, 2001. – 606 с.
10. Економічна теорія: Політекономія: [підручник] / За ред. В. М. Тарасевича. - К. : "Знання", 2012. - 206 с.
11. Зазимко А. З. Політична економія : [структурно-логічний посібник] / А. З. Зазимко. – Вид. 2-е. – К. : КНЕУ, 2006. – 358 с.
12. Історія економічних учень: [підручник] / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2004. – 1300 с.
13. Костюк В. С. Економічна теорія: [навч. посібник] / В. С. Костюк, А. М. Андрющенко, І. П. Борейко. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 282 с.
14. Мікроекономіка: [підручник] / За ред. В. Д. Базилевича. – К.: Знання, 2007. – 677с.
15. Основи економічної теорії / ред. В. Федоренко, Ю. Ніколенко. – К., 2005. – 510 с.
16. Основи економічної теорії: [навч. посібник] / За заг. ред. П. В. Круша та ін. – К.: Каравела, 2007. – 448 с.
17. Основи економічної теорії: політекономічний аспект / ред. В. Базилевича – К., 2004. – 616 с.
18. Основи економічної теорії: політекономічний аспект: [підручник] / За ред. Г. Климка. – К. – 2004. – 615 с.
19. Політична економія: [навч. посібник] / К. Т. Кривенко, В. С. Савчук, О. О. Беляєв. – К.: КНЕУ, 2001. – 508 с.
20. Шевченко О. О. Історія економіки та економічної думки : сучасні економічні теорії [навч. посіб.] / О. О. Шевченко. – К. : Центр учбової літератури, – 2012. – 288 с.